

SYGDOMME OG SKADEDYR I ROSER

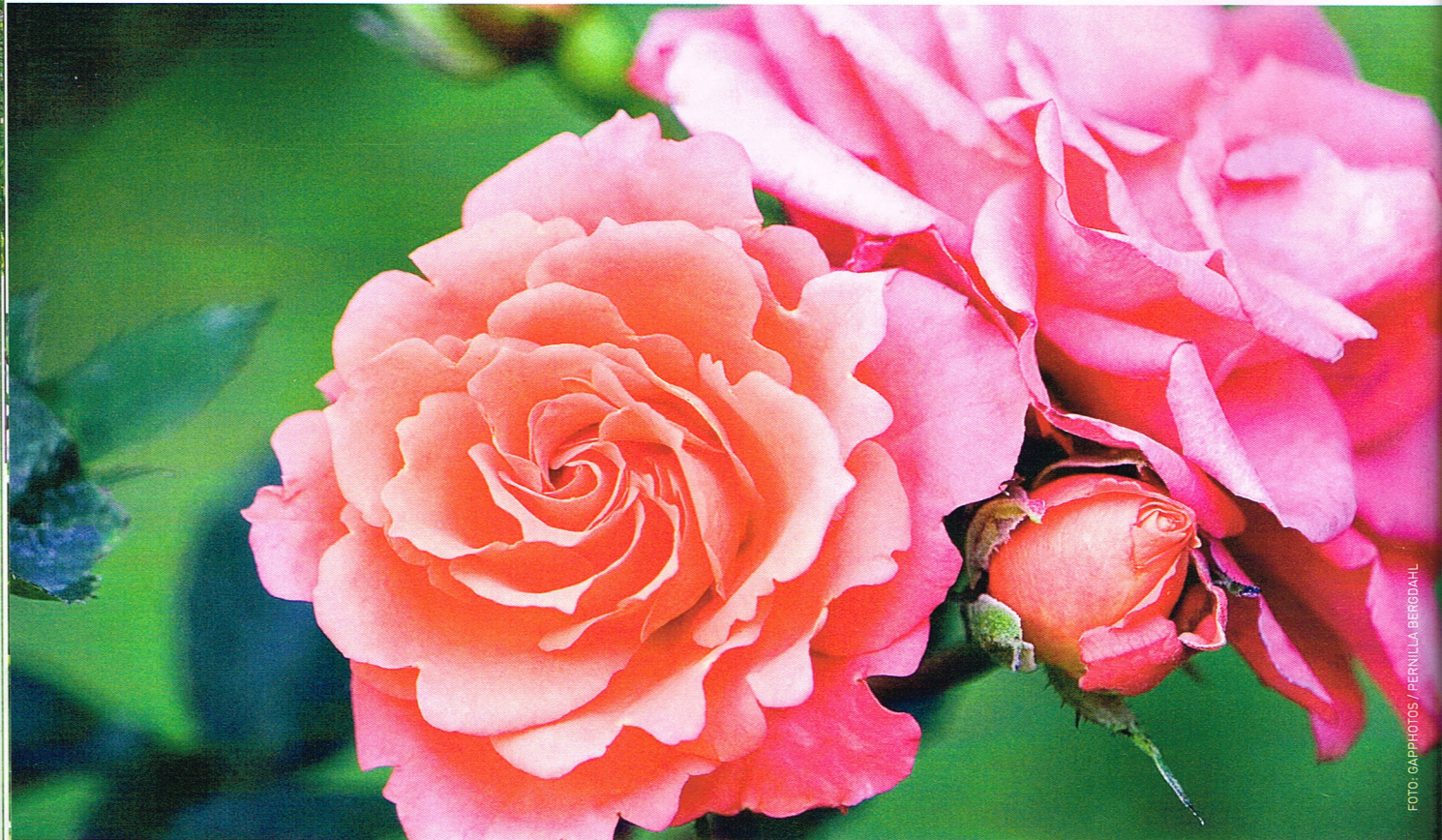

FOTO: GAPPHOTOS / PERNILLA BERGDALH

Røde roser og romantik går hånd i hånd. Vejen til belønningen er ofte lang og besværlig, men det hele værd.

TEKST OG FOTO: MAGNUS GAMMELGAARD, GARTNERITEKNIKER

ROSER TRIVES BEDST på en solfyldt plads. Har man derfor kun få solskinspladser i sin have, så giv dem til roserne. Flere typer kan klare sig i halvskygge, men også ud fra et sygdomssynspunkt bliver det smukkeste resultat i solskin. Roser trives fint i almindelig havejord. Har der stået roser før, bør man skifte jorden, idet roser skaber jordtræthed. Og så skal de have noget gødning – flere gange om året. Gødningstypen er ikke så afgørende. Husk at vande, hvis ham deroppe glemmer det.

DE VIGTIGSTE SKADEDYR

Rosenbladlus, *Macrosiphum rosae*, findes i både rød og grøn version. Bestanden kan være så tæt, at knopperne næsten er helt dækkede. Bladlusene overvintrer som æg på grenene og klækker, når roserne begynder at skyde i foråret. Herefter føder de levende unger, der igen føder unger osv.

Bladlus suger på stængler, blade og knopper. "Honningduggen", som er det overskydende sukkerstof i føden, sprøjter bladlusen ud over planterne, og det giver grobund for overfladiske svampe. Bladlus angribes af et stort antal naturlige fjender. Kan man ikke vente på disse, kan spuling med en hård vandstråle mindske bestanden.

Rosencikader, *Edwardsiana rosae*, suger på bladene og medfører typiske, bitte små kantede "vinduer". Insekterne findes på bladundersiderne. Forstyrrer man dem, hopper de hurtigt væk. Rosencikader overvintrer som æg stukket ind i grene. De kraftigste angreb ses ofte hos roser, der står i skygge eller er i dårlig vækst.

Rosenboreren, *Ardis brunniventris*, er larven fra en bladhveps, der kommer frem i slutningen af maj måned. Den lægger æg på nye rosensknuder. Æggene klækker efter nogle dage, og larven gnaver sig hurtigt ind

i midten af skuddet. Resultatet er, at top-skuddene pludselig visner og falder af. Larven lever godt beskyttet inde i stængelen og er svær at bekæmpe. Hvis man klipper de angrebne skud af, inden larven går i jorden, vil angrebet næste år kunne begrænses.

DE VIGTIGSTE SVAMPESYGDOMME

Rosenstråleplet, *Diplocarpon rosae*, er den værste svampesygdom. Mørke skjolder udvikles på bladene, der senere falder af. Resultatet er langstilkede roser, næsten uden grønne blade. Svampesygdommen spreder og udvikler sig i fugtige perioder. Overvintringen og smittespredning sker især i forbindelse med gamle blade og visne skud. Fjern disse inden næste forår. Roser i god vækst placeret i solskin får mindre stråleplet end andre. Der er stor forskel på, hvor modtagelige de enkelte sorter er for sygdommen. Det ville være dejligt, hvis rosenproducenterne kunne oplyse os om dette, når vi skal købe nye!

Rosenmeldug, *Sphaerotheca pannosa*, er ligeledes en almindelig svampesygdom. Der findes masser af forskellige meldugarter, men denne art er specifikt tilknyttet roser. Som navnet antyder, dækkes bladene af en hvid, melet belægning. Svampens "rødder", kaldet hyfer, trænger dybt ind i bladet og udsuger det for næring. Resultatet er, at skudvæksten går i stå. Afklipping af stærkt angrebne skud nedsætter smittespredningen og tillader, at nye kan bryde frem.

Rosenrust, *Phragmidium mucronatum*, er let at kende på de orangerøde pletter, som er svampens sporer. Senere udvikles en anden sporetype, der fremtræder på bladundersiden som sorte pletter. Kraftige angreb af rosenrust kan medføre bladfald, men sygdommen er langt fra så alvorlig som de ovenstående.

Gråskimmel, *Botrytis cinerea*, angriber især udsprungne blomster i fugtige perioder. Men hvis man sørger for at klippe afblomstrede rosenknopper af, har man ikke de store problemer med denne sygdom.

Rosenstængelsyge, *Coniothyrium sp.*, kan være alvorlig. Stænglerne bliver brunlige – ofte omkring knopperne. Sygdommen kan udvikle sig igennem vinteren, især hvis man dækker roserne med et materiale, der er for kompakt. Beskær de angrebne områder om foråret. ■

Rosenbladlus.

Rosencikade.

Rosenboreren.

Rosenstråleplet.

Rosenmeldug.

Rosenrust.

Gråskimmel.